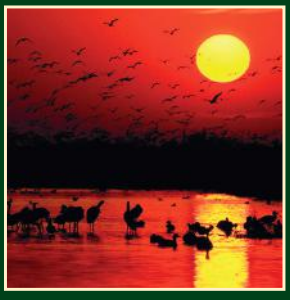
HORTOBÁGYI NEMZETI PARK

ÖKOTURISZTIKAI BEMUTATÓTERÜLETEK ÉS TANÖSVÉNYEK A HORTOBÁGYI NEMZETI PARKBAN

HORTOBÁGYI NEMZETI PARK - A PUSZTA 1999

unesco
Világörökségi helyszín

Daru füzetek

www.hnp.hu

A HORTOBÁGYI NEMZETI PARK

A Hortobágy Európa legnagyobb egybefüggő szikes talajú területe, a kelet-európai és belső-ázsiai sztyeppék nyugati előörse. Itt hozták létre 1973-ban Magyarország első nemzeti parkját, amely ma 80 ezer hektár kiterjedésű. Az alapításkori területe teljes egészében UNESCO Bioszféra Rezervátum, egyharmada a Ramsari Egyezmény keretében nemzetközi jelentőségű vizes élőhely. A Hortobágy, az évezredek óta zajló hagyományos tájhasználatnak, ember és természet harmonikus együttélésének kiemelkedő példájaként 1999 decemberében kapta meg az UNESCO „Világörökség része" címet. A nemzeti park területe 2011-ben ezüstminősítésű Csillagoségbolt-Park lett.

A kiterjedt természetes gyeptársulásokkal borított legelőkön az egykori vadon élő patásokat (vadlovak, őstulkok, vadszamarak) különböző háziállatok – lovak, szarvasmarhák, juhok – helyettesítik, melyek közül az őshonos fajták, mint a szürkemarha, rackajuh kiemelt szerepet kapnak a füves vegetáció kezelésében.

A hatalmas gulyákat és nyájakat a pusztában legeltető pásztorok jószágtartással kapcsolatos tudása és hagyományos szokásai ma is a Hortobágy legfőbb értékei közé tartoznak.

A Tisza szabályozásával természetes vízutánpótlásukat elvesztett mocsarakat a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság aktív kezeléssel állítja helyre, biztosítja a természetes vízellátásukat.

A Hortobágyi Nemzeti Park legfontosabb feladata, hogy a környező szántóföldek tengerében őrizze az egykori Alföld természetes képét, és fenntartsa, a hazánk által is aláírt Riói Egyezményben lefektetett alapelvek szerint, a vadon élő állat- és növényfajok, valamint élőhelyeik változatosságát, a biológiai sokféleséget. Ennek érdekében egyes veszélyeztetett fajok, mint amilyen például a túzok, kék vércse, kerecsensólyom, kis lilik megmentésére külön védelmi programokat is indít.

LÁTOGATÁS A HORTOBÁGYI NEMZETI PARKBAN

A puszta központjában, Hortobágy községben, a Nemzeti Park Látogatóközpontjában (4071 Hortobágy, Petőfi tér 9., +36 52 589 000, www.hnp.hu/turizmus, e-mail: info@hnp.hu) tájékozódhatnak a nemzeti parkban igénybe vehető turisztikai szolgáltatásokról, kiállítási belépőket, bemutatóterületeinkre belépőkártyát, illetve előzetes bejelentkezéssel szakvezetést is kérhetnek. Megtekinthetik a Hortobágy világörökségi értékeiről szóló természetrajzi és tájtörténeti kiállításunkat. A Pusztai Kincsestárban pedig a legeltetett állatokról származó nyersanyagok felhasználásához kötődő érdekességekkel ismerkedhetnek meg. A látogatóközpont épületében ajándékbolt, kávézó és 3D vetítőterem, az udvaron játszótér is található.

A Hortobágy Infóban kaphatnak teljes körű turisztikai információt, és kerékpárbérlésre is itt van lehetőség. A Pásztormúzeumban a pásztorkodás és a pusztai élet izgalmas világába nyerhetnek élményszerű bevezetést. A Hortobágyi Csárda Kiállítás helytörténeti érdekességeket mutat be. A Hortobágy Infótól induló buszjárattal juthatnak el a különleges vadfajokat felvonultató Vadasparkba. A Hortobágy-folyó nyugati oldalán, a Pusztai Állatparkban a régi magyar háziállatfajtákat ismerhetik meg. Hortobágy-Mátán a történelmi ménest tekinthetik meg és pusztai fogatozáson vehetnek részt.

A Hortobágy környéki pásztorokkal és szokásaikkal a tavaszi Kihajtási Ünnep, a Gulyásverseny, a nyári Hortobágyi Lovasnapok, a Hídi vásár és az őszi Bikavásár, Behajtási Ünnep és Darufesztivál alkalmával is lehet találkozni.

A 33-as úton nyugati irányba haladva tovább, a vendégek a Tisza-tavi Vízi Sétányt és Tanösvényt a poroszlói Fűzfa kikötőből induló csónakokkal közelíthetik meg.

A természeti értékek bemutatását szolgálja még a Tisza-tavi Ökocentrum Poroszlón és a Kérész öko,-és aktív turisztikai központ is.

ÖKOTURISZTIKAI BEMUTATÓTERÜLETEK ÉS TANÖSVÉNYEK A HORTOBÁGYI NEMZETI PARKBAN

A természeti területek és a természeti értékek megőrzése érdekében a Hortobágyi Nemzeti Park területe csak bizonyos korlátozásokkal látogatható. A látogatható területekre történő turisztikai célú belépéshez a Hortobágyi Nemzeti Park belépőkártyája szükséges, amely érvényes az alábbi területekre:

- Szálkahalmi tanösvény,
- Hortobágy-halastavi bemutatóterület és tanösvény,
- Egyek-pusztakócsi bemutatóterület, a Górési tanösvény,
- a Hortobágyi Halgazdaság Zrt. kezelésében lévő halastavakra (Gyökérkúti, Derzsi-, Ohati-, Akadémia-, Kungyörgyi-, Malomházi-, Elepi-halastavak), ill. egy másik halgazdalkádohoz tartozó balmazújvárosi Virágoskúti-halastavak (I., II., III., IV. tavak).

A Kónyai-halastó nem látogatható!

Belépőkártya váltható:

- Hortobágyi Nemzeti Park Látogatóközpontban (4071 Hortobágy, Petőfi tér 9., tel.: +36 52 589 000, e-mail: info@hnp.hu), illetve a Hortobágy Info irodában 4071 Hortobágy, Petőfi tér 12. Tel: (52) 369-140. E-mail: hortobagy@tourinform.hu
- Online jegyértékesítés keretében

A Tisza-tavi Vízi Sétány és Tanösvény (Poroszló) és a Tiszavirág Ártéri Sétaút (Tiszafüred-Örvény) csak külön belépővel, a Malomházi tanösvény pedig csak szakvezető kíséretében látogatható.

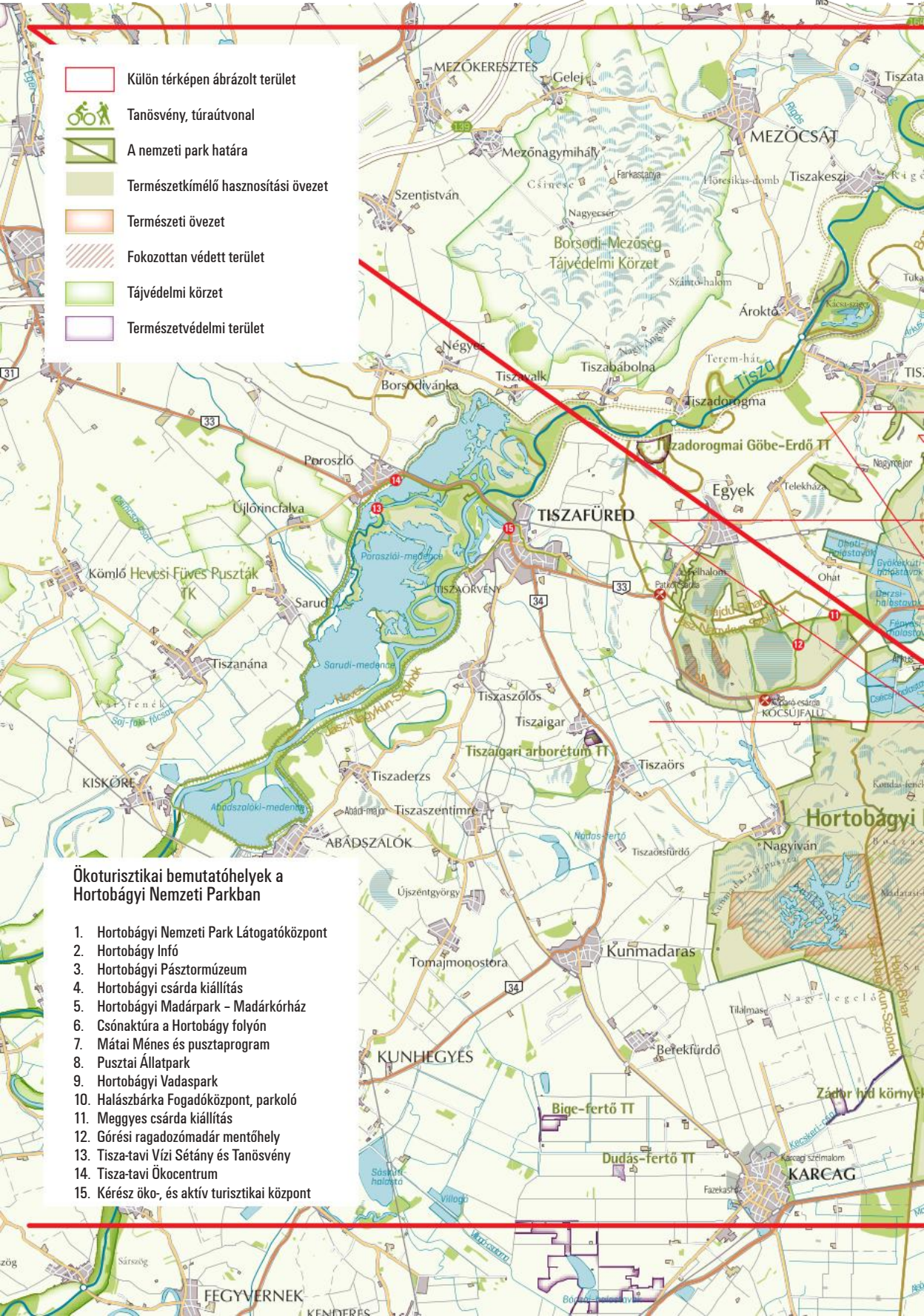
Látogatási szabályok, hasznos tanácsok

- A nemzeti park területén a látogatók a saját felelősségükre tartózkodnak, továbbá saját felelősségükre használják a bemutatást szolgáló létesítményeket (pl. kilátók, betekintők, pallóutak, hidak). A látogató a belépőkártya megvásárlásával az Igazatósággal szembeni kárigényeinek érvényesítéséről véglegesen és kifejezetten lemond. Testi épségéért minden 18 év feletti személy maga felel, a 18 év alattiakért a csoportvezető, vagy nagykorú családtagja.
- A bemutatóterületeken belül csak a kijelölt tanösvényeken és a túraútvonalakon, illetve a halastavak gátján szabad közlekedni. A tanösvény gyalogosan vagy kerékpárral látogatható.
- A tanösvény bejárható önállóan, vagy előzetes bejelentkezéssel szakvezetés igényelhető a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságtól (tel.: +36 52 589-000, e-mail: info@hnp.hu).
- Az önálló bejáráshoz ajánljuk a tanösvény vezetőfüzetének letöltését vagy kinyomtatását. Az útvonalon való tájékozódást az állomások, az e-bookban található térképek és a GPS koordináták segítik.

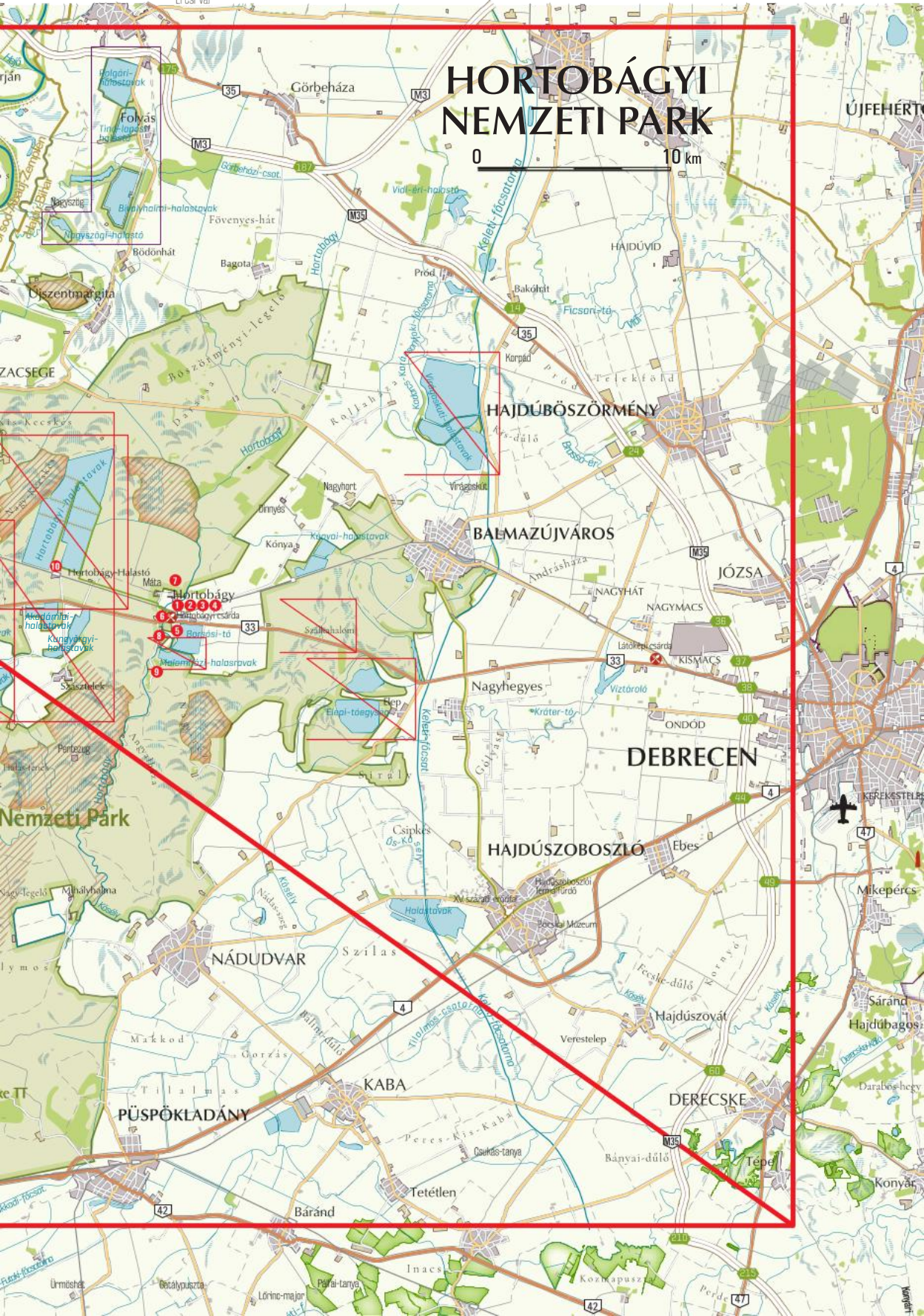
- A tanösvényeken fotózni szabadon lehet, de fotólest telepíteni vagy a gátakról letérve a madarakat fészkelő- vagy táplálkozó területükön zavarni tilos.
- A túrázáshoz időjárásnak megfelelő ruházat szükséges. Mivel nyáron a napon akár plusz 40 C°-ra is felmelegedhet a levegő, ezért mindig szükséges elegendő folyadékról gondoskodni.
- A tanösvény területén WC nem található.
- A természet megismerése odafigyelést igényel. Őrizzük meg a puszta nyugalmát, ne zajongjunk, járjunk minél csendesebben, semmit ne gyűjtsünk, és semmit ne vigyünk magunkkal, viszont minden szemetünket vigyük haza!
- A Hortobágyi Nemzeti Park területén minden növény- és állatfaj példányai védettek. Az itt előforduló élőlényfajok egyedeinek zavarását, károsítását, elpusztítását törvény is tiltja, így vadászni és horgászni is tilos!
- A szabadon élő háziállatokhoz csak gazdáik engedélyével szabad közeledni!
- Kérjük, hogy járművel a földutakról ne térjenek le! Felázott utakon ne közlekedjenek! A kerékpárút burkolatlan földúton halad, ezért csak gyakorlott kerékpárosoknak ajánljuk.
- Nyitott kutakból saját érdekében ne igyon, és vigyázzon vizeink tisztaságára!
- A Nemzeti Park területén táborozni és tüzet gyújtani tilos! Dohányzáskor legyenek körültekintőek! A száraz gyep könnyen meggyulladhat.

A részletes látogatási szabályok és az egyes tanösvények e-book vezetőfüzetei az alábbi QR kódon keresztül elérhető.

Ökoturisztikai bemutatóhelyek a Hortobágyi Nemzeti Parkban

1. Hortobágyi Nemzeti Park Látogatóközpont
2. Hortobágy Infó
3. Hortobágyi Pásztormúzeum
4. Hortobágyi csárda kiállítás
5. Hortobágyi Madárpark – Madárkórház
6. Csónaktúra a Hortobágy folyón
7. Mátai Ménes és pusztaprogram
8. Pusztai Állatpark
9. Hortobágyi Vadaspark
10. Halászbárka Fogadóközpont, parkoló
11. Meggyes csárda kiállítás
12. Górési ragadozómadár mentőhely
13. Tisza-tavi Vízi Sétány és Tanösvény
14. Tisza-tavi Ökocentrum
15. Kérész öko-, és aktív turisztikai központ

HORTOBÁGYI
NEMZETI PARK
0
10 km
Görbeháza
Folyás
Bödönhát
Fövenyes-hát
Bagota
Újszentmargita
Pród
Bakóhát
HAJDÚVID
Ficsori-tó
HAJDÚBÖSZÖRMÉNY
Telekföld
Nagyhort
Kónya
BALMAZÚJVÁROS
Hortobágy-Halastó
Hortobágy
Hortobágyi csárda
Kányavári-halastavak
Nagyhegyes
Hép
Kráter-tó
Viztároló
Látóképi csárda
KISMACS
NAGYHÁT
NAGYMACS
JÓZSA
ÓNDÓD
DEBRECEN
Nemzeti Park
Csipkés
HAJDÚSZOBOSZLÓ
Ebes
Mikepércs
NÁDUDVAR
Szilas
Hajdúszovát
Verestelep
Sáránd
Hajdúbagos
KABA
DERECSKE
PÜSPÖKLADÁNY
Tetétlen
Baránd
Tépe
Konyár
Darabos-hegy
Inacs
Kozmapuszta
Lőrinc-major
Gelátypuszta
Ürmöshát

HORTOBÁGY-HALASTAVI TANÖSVÉNY

GPS: 47.605342, 21.069350 (kiinduló pont)

Belépőkártya váltható:

- Hortobágyi Nemzeti Park Látogatóközpontban (4071 Hortobágy, Petőfi tér 9., tel.: +36 52 589 000, e-mail: info@hnp.hu),
- Hortobágy Info irodában,
- Online jegyértékesítés keretében.

Látnivaló:

A közel 2000 hektáros tóegységen az elmúlt 35 év alatt több mint 300 madárfajt figyeltek meg, ezzel Közép-Európa egyik legfontosabb madárélőhelyeként tartják számon.

- A halastavak és nyílt vizű mocsarak növényvilága és gazdag vízimadár faunája, rendszeres költő a kis kárókatona, batla, kanalasgém, gémfajok, nyári lúd.
- Az őszi daru-, réce-, és vadlúdvonulás táplálkozó- és éjszakázóhelye.
- A Hortobágy az európai daruvonulás legfontosabb szárazföldi pihenőhelye. A halastó tömeges daruéjszakázó hely, ősszel a daruhúzás megfigyelésére egyéni túrák keretében is alkalmas.
- A világszerte veszélyeztetett kis lilik európai állományának is az egyik legfontosabb átvonulóhelye.
- Legelő házibivaly gulya.
- A Csillagoségbolt-park bemutatás egyik fő helyszíne (éjszakai túrák, csillagséták).
- Közép-Európa legnagyobb síkvidéki halastórendszere, természetkímélő halgazdálkodással.

Szolgáltatás:

- A madármegfigyelő tornyokkal, betekintőkkel és pallóúttal felszerelt és kitáblázott tanösvény csak érvényes belépőkártyával látogatható.
- A „Digitális Vándor" applikáció 9 állomásos digitális tanösvényének segítségével fedezhetik fel a Hortobágyi-halastavak természeti értékeit. Az alábbi QR kódok segítségével érhető el:

Google Play

App Store

- Szakvezetéses túrákra bejelentkezni a főszezonban és az őszi daruvonulási időszakban is a Hortobágyi Nemzeti Park honlapján keresztül lehet (www.hnp.hu).
- Ingyenes játszótér.

Megközelítés:

- Autóval a 33-as főút 67. kilométerkőnél található leágazástól Hortobágy-Halastó irányába a Halászbárka Fogadóközpont parkolójáig.
- Vasúton a Debrecen-Füzesabony vonalon, a Hortobágyi-Halastó állomástól kb. 100 méterre.
- A tanösvény gyalogosan vagy biciklivel járható be.

Az „Öreg-tavak" néven is emlegetett körtöltéses halastavakat 1916-ban kezdték kiépíteni kézi munkaerővel, az ún. Csúnyaföld nevű szikes-mocsaras területen. A jelenlegi formájában 1850 hektáros tóegység a Hortobágyi Nemzeti Park legnagyobb összefüggő tóegysége, ahol a mai napig extenzív haltermelés folyik. A védett halastavak legfontosabb természeti értékének a gazdag madárvilágot tekinthetjük. Kiemelkedő vízimadárvilága révén nemzetközileg is elismert Ramsari-terület. Közép-Európa legnagyobb kanalasgém telepén a nagy és kis kócsag, a selyemgém és a többi gémfaj mellett a batla is rendszeresen költ. Ősszel a darvak és a vadludak vonulása kiemelkedő látványosság. Ősztől tavaszig jelentős számú rétisas telel itt, amelyek a halastavak környékén táplálkoznak. Növényvilágát a fokozatosan terjeszkedő mocsári vegetáció jellemzi, köztük több különleges és védett, vízhez kötődő növénnyel, mint például a tündérfátyol, a sulyom, a négylevelű mételyfű vagy a Tisza-parti margitvirág. A hüllőfauna képviselői a mocsári teknős és a vízisikló. A vidra is gyakori ragadozó.

Rétisas

Búbos vöcsök

Kanalasgém

Nyári lúd

Nagy kócsag

Vidra

Sulyom

Kis kócsag

Daru

Kis kárókatona

Mocsári teknős

Üstökösgém

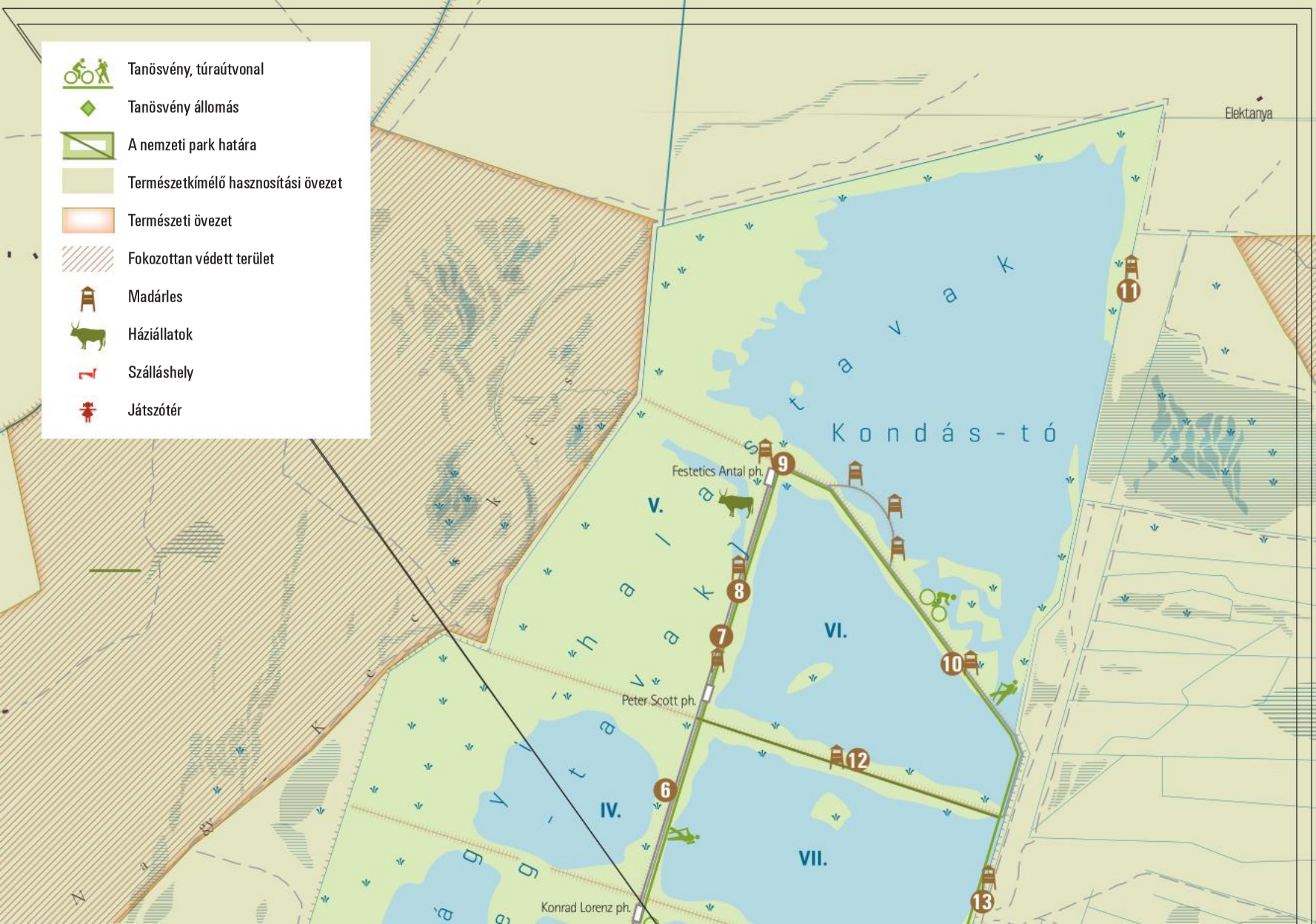

Függőcinege

Tündérfátyol

Vízisikló

Fattyúszerkő

Négylevelű mételyfű

Tanösvény, túraútvonal
Tanösvény állomás
A nemzeti park határa
Természetkímélő hasznosítási övezet
Természeti övezet
Fokozottan védett terület
Madárles
Háziállatok
Szálláshely
Játszótér
Elektanya
Kondás-tó
Festetics Antal ph.
Peter Scott ph.
Konrad Lorenz ph.
V.
VI.
IV.
VII.
9
8
7
10
11
12
6
13

Tanösvény állomások
1. Pro Natura pihenőhely, filagória
2. Hortobágyi Vonuláskutató és Gyűrűzőállomás
3. Bivalyos-tó
4. Függőcinege torony
5. Tündérfátyol torony
6. IV. tó kilátópont
7. Fattyúszerkő torony
8. Kendermagos réce torony
9. Kondás Nagytorony
További megfigyelőtornyok:
10. Rétisas torony
11. Kondás keleti torony
12. Fűzfás torony
13. VII-es keleti torony
14. Vidra torony
15. Mocsári teknős torony
16. Nyári lúd torony
Hortobágy-Halastó
Halászbárka Halastavi Fogadóközpont
"Pro Natura" pihenőhely (old)
Öregtavi Vendégház
Madárbarát Park
Hortobágy-Halastó vm.
Lukas Hoffmann ph.
Bivalyos-tó
Kungyörgy-telep
Akadémiai-tavak
IV.
I.
II.
III.
VIII.
IX.
X.
XI.
67
33
HORTOBÁGY - HALASTÓ
0
1 km
TISZAFÜRED, FÜZESABONY
HORTOBÁGY, DEBRECEN

Tanösvény, túraútvonal
A nemzeti park határa
Természetkímélő hasznosítási övezet
Természeti övezet
Fokozottan védett terület
Magasles vagy betekintő
Háziállatok
BELÉPŐKÁRTYÁVAL LÁTOGATHATÓ HALASTAVAK
Az egyes tavak elhelyezkedését lásd
a Hortobágyi Nemzeti Park áttekintőtérképén
Gyökérkút-tóegység:
Ohati-halastavak I., II., IV., V.
Gyökérkúti-halastavak VI., VII., VIII., IX.
Derzsi-halastavak , X., XI.
Fényesi-halastavak I., II., III., IV., V.
Csécsi-halastavak I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII.
Ivadéknevelő-halastavak (Akadémiai-tavak) I., II., III., IV.
Kungyörgyi-halastavak I., II.
Hortobágyi-halastavak, kivéve a táblákkal jelölt területek
Borsósi-tározó
Malomházi-halastavak: I., II., III., IV.
Elepi tóegység II., III., VI., VII., VIII.
Virágoskúti-halastavak
(Balmazújvárosi-halastavak) I., II., III., IV.
(csak a zöld színnel jelölt jelzett szakaszai),
II./B tó nem látogatható
Folyási tóegység:
Tinó-laposi-halastavak I., II.
Polgári-halastavak I., II., III., IV., V., VI.
Bivalyhalmi-halastavak I., II., III.
Nagyszögi-halastavak I.
A Kónyai-halastavak
nem látogathatóak.
Karcsa-tanya
Fa-kút
Nagy-Bocai-kút
Halastói-főcsatorna
Kondás
Festetics Antal ph.
Peter Scott ph.
Konrad Lorenz ph.
Lukas Hoffmann ph.
Hortobágyi Darg-halastavak
V.
VI.
IV.
VII.
III.
VIII.
II.
IX.
I.
X.
XI.
Hortobágy-Halastó
Halászbárka Halastavi Fogadóközpont
"Pro Natura" pihenőhely (ph.)
Hortobágy-Halastó vm.
Kungyörgy telep
Macskatelek
Ohat
Ohati-halastavak
Gyökérkúti-halastavak
Derzsi-halastavak
Zsombékos
Kékes
Kungyörgy
33
Meggyes csárda múzeum
Akadémiai-halastavak
Szatmártelek
Fényesi-halastavak
Nyugati-főcsatorna
Arkus-ér
Kungyörgyi-halastavak
Árkus
Szásztelek
Csécsi-halastavak
Faluvéghalma
0
2 km

Bejutási útvonal
Bassó-ér
Keleti-főcsatorna
A gát látogatható részei
Virágoskúti-halastavak
IV.
III.
II/B
II.
I.
Balatonújváros
0
2 km
Nagy-Visnyó
Borsósi-halastavak
Pusztai Állatpark
Malomházi-halastavak
IV.
III.
II.
I.
0
1 km
33
Kertészlanya
Kadarcsi csárda
Mike-laposi-halastavak
II.
III.
Fertő-laposi-halastavak
VIII.
VI.
VII.
Elep
ELEPI-TÓEGYSÉG
0
2 km
Nagyszög
Nagyszögi-tó
Gelei-halastavak
Halastói-tápcsatorna
Selypes-éri-dűlő
Bacsó-hát
Sima-hát
M3
Varga-halmi-dűlő
Polgári Általános Iskola és Óvoda
Polgári-halastavak
III.
I.
IV.
V.
II.
VI.
Bogát-halmi-dűlő
Tinó-laposi-halastavak
II.
I.
Folyás
Személyszállítás szünetel
Király-ér
volt Folyás vm.
Bivalyhalom
Bivaly-halmi-szántók
Bivalyhalmi-halastavak
III.
II.
I.
Nyugati-főcsatorna
Töviskes
Pálinkás-kúti-dűlő
0
2 km

EGYEK-PUSZTAKÓCSI MOCSARAK BEMUTATÓTERÜLET (GÓRÉSI TANÖSVÉNY)

GPS: 47.548036, 20.928650 (kiinduló pont)

Belépőkártya váltható:

- Hortobágyi Nemzeti Park Látogatóközpontban (4071 Hortobágy, Petőfi tér 9., tel.: +36 52 589 000, e-mail: info@hnp.hu),
- Hortobágy Info irodában,
- online jegyértékesítés keretében.

Látnivaló:

- A Tisza-szabályozás előtti, 10 000 hektár kiterjedésű mocsárvilág visszaállítása élőhelyrehabilitációval.
- Gazdag madárvilág.
- Górés-tanyai madárrepatriáló telep, bemutató volierek.
- Górés-tanyai tanösvény: Filagória-halom, tanösvény tábla a kurgánok (kunhalmok) történetéről.

Szolgáltatás:

Előzetes bejelentkezéssel Górési Madárrepatriáló Központ és Meggyes csárda bemutatása szakvezetéssel.

Belépés:

HNP belépőkártyával.

Megközelítés:

a 33-as főútról Kócsújfalunál lekanyarodva.

Az Egyek-pusztakócsi mocsárvilág valaha közel tízezer hektáron terült el, Ohat, Egyek, Tiszafüred határában. Az észak-déli irányban hosszan elnyúló, árvízjárta ősi mocsarak természetes víztározóként fogadták be a tiszai áradások hatalmas víztömegét. A Kis-Jusztus mocsár keskeny medencéjében például könnyű felismerni a Tisza vagy egykori mellékfolyójának medrét, amit keletről több méteres szintkülönbséggel egy hát szegélyez, a régi vízfolyás övzátonya.

A 19. század derekán induló folyószabályozási munkálatok következtében megszakadtak a természetes vízutánpótlás útjai. Az áradások elmaradásával a gazdag mocsári élővilág egyre kisebb területekre szorult vissza. Sürgetően szükségessé vált a mocsárrendszer részeinek (a Fekete-rét, Kis-Jusztus, Meggyes-lapos, Hagymás-lapos, Csattag, Bőgő-lapos) rehabilitációja.

A megalakuló nemzeti park egyik első intézkedése az volt, hogy egy feltöltő csatornával látta el a mocsárrendszer legmélyebb medencéjét, a Fekete-rétet. Az árasztóvíz a Nyugati-főcsatornából érkezik, ami végső soron a Tiszából indul ki és dél felé a Sáros-érbe csatlakozva a Kunkápolnási-mocsarak felé folyik tovább.

A későbbi nagyléptékű beavatkozások révén a többi mocsár vízutánpótlását is sikerült rendezni. Az így kialakított mocsárágak időnkénti kiszárításával a Tisza szabályozás előtti vízjárását utánozzák.

A madarak hamar birtokukba vették a rehabilitált régi-új mocsári élőhelyeket, s valóságos vízimadár paradicsommá váltak, különösen a tavaszi és őszi vonulásban. A mocsárrendszer a Ramsari Egyezmény értelmében 1976 óta nemzetközi védettséget is élvez.

A nyíltvizes tisztásokon mind a négy hazánkban költő vöcsökfaj, de barát-, kanalas és böjti réce is előfordul. A kisebb telepekben költő fattyú- és kormos szerkők gyakorta rovarásznak a szántók fölött is. Fészkelési időben a bölömbika jellegzetes hangja szól. A nádszegély előtti sekély vizek jó táplálkozóhelyek a nagy kócsag, szürke gém és vörös gém számára is. Gyakran látható a barna rétihéja, de rendszeresen köröz parlagi sas, rétisas is errefelé. A szalakóta a száraz fákra ül ki.

Górés-tanyai madárrepatriáló telepen éves szinten 300 egyedet gyógyítanak, főleg ragadozómadarakat. Akinek nem sikerül a terepen megfigyelni, az itt láthat közelről réti, parlagi, vagy akár békászó sast is.

Szürke gém

Vörös gém

Vöröshasú unka

Közönséges rence

Kormos szerkő

Kisfoltos laposacsa

Barna rétihéja

Vörös vércse

Rucaöröm

Ürge

Vörösnyakú vöcsök

Vízitök

Békatutaj

Bölömbika

Virágkáka

Fehér fűz

Fehér tündérrózsa

Tanösvény állomások
1. Parkoló a Kaparó csárdával szemben, megfigyelő torony
2. Gyurgyalag megfigyelőpont
3. Kis-Jusztus lapos
4. Nagy-Halom
5. Górési természetvédelmi mentőhely (madárrepatriáló telep)
6. Filagória-halom
7. Meggyes csárda
Attilatelep
Egyek
Egyek vá.
Félhalom
Patkós csárda
Nyugati fogadó
Görbehodály
Csurag-hát
Kilátótanya
Sóút
Kócsi lecsapolócsatorna
Kis-Jusztus
Kisjusztus
Tiszafüredi [II.] öntözőcsatorna
Kaparó csárda
Kócsújfa
NAGYIVÁN
TISZAFÜRED, FÜZESABONY
TISZACSEGE
33
50
52
P

EGYEK - PUSZTAKÓCS

0 2 km

SZÁLKAHALMI TANÖSVÉNY

GPS: 47.575236, 21.243314 (kiindulópont)

Belépőkártya váltható:

- Hortobágyi Nemzeti Park Látogatóközpontban (4071 Hortobágy, Petőfi tér 9., tel.: +36 52 589 000, e-mail: info@hnp.hu),
- Hortobágy Info irodában,
- Online jegyértékesítés keretében.

Látnivaló:

- A Hortobágyra jellemző szikes pusztai felszínformák, élőhelyek, növénytársulások.
- Kiindulási pont a Szálkahalom kurgán (az ötezer éve itt élt nomád népek fejedelmeinek sírhelye, őshalom, másnéven kunhalom), végpontja a szárnyékerdő szélén álló kilátó.
- Vetési varjú és kék vércse telep.
- Legelő gulyák.

Belépés:

HNP belépőkártyával, gyalogosan járható be.

Megközelítés:

a 33-as főút mentén a 79. kilométerkőnél.

A szikesedés itt az emberi történelem és az intenzív tájhasználatot megelőzően elkezdődött, így a látóhatárig nyúló, nyílt pusztai táj már vagy tízezer éve jellemző képe a Hortobágynak.

A felszín mikroformáit folyamatosan alakítja a pusztai vizek eróziós hatása, a rendszeres elöntések és a változó mértékű sófelhalmozódás révén, a speciális éghajlati tényezőkkel együttműködve. A pár centiméteres szintkülönbségeknek döntő jelentősége van a növényfajok megtelepedésében és a mozaikos növényzeti kép kialakulásában.

A Szálkahalmon a löszpuszta gyepben láthatjuk a taréjos tarackbúzát és a közönséges borkórót.

A talaj humusztartalmának csökkenésével a löspusztagyepet felváltja a füves szikes puszta, ahol a pusztai cickafark és a veresnadrág csenkesz a főbb társulásalkotó növények, de a sziki pozdor és a régi peremizs sárga virágai is színezik a pusztát. A rosszabb adottságú talajon a sziki ürömmel és villás boglárkával találkozhatunk. A kopár vakszikes foltokra és szikfokra jellemző a bárányparéj, a kamilla és a kígyófarkfű. A füves területeken fordul elő a sárga billegető és a sáskák számos faja.

A hortobágyi mocsarak jó része az egykori folyómedrek feltöltődésével alakultak ki. A szikes mocsarakat sziki rétek fogják körül, amelyek átmenetet képeznek a magasabb talajszinten előforduló sziki gyepek felé.

A szárnyékerdőben a környék legnagyobb vetési varjú és kék vércse telepe alakult ki, mellettük örvös galamb és erdei fülesbagoly is költ.

Csombormenta

Sárga billegető

Sziki üröm

„Meteorpapír" (kék alga)

Taréjos tarackbúza

Réti peremizs

Erdei fülesbagoly

Szongáriai cselőpók

Bárányparéj

Közönséges cickafark

Kék vércse hím

Kamilla

Koloncos legyezőfű

Sziki őszirózsa

Villás boglárka

SZÁLKAHALOM
0
500m
Tanösvény, túraútvonal
Tanösvény állomás
Természetkímélő hasznosítási övezet
Magasles vagy betekintő
Háziállatok
Kunhalom (kurgán)
Tanösvény állomások
1. Kurgánok a Hortobágyon
2. Füves szikes puszták
3. Mocsarak
4. Mocsárrétek
5. Ürmös szikes puszták
6. Vakszik és szikfok
7. Szárnyékerdők állatvilága
8. Szikesek állatvilága
9. Löszhátak, löszlegelők
magánterület
Szálkahalom
P
79
33
HORTOBÁGY, FÜZESABONY
DEBRECEN
Nyírőlapos
Görbe-hodály

Jelmagyarázat

3D mozi

Ajándékvásárlás

Akadálymentesített

Madármegfigyelés

Bankkártya

Belépőjeggyel látogatható

Nemzeti parki busz

Csillagoségbolt-megfigyelés

Csomagmegőrzés

Csónakázás

Fotópont

Kirándulóhely

Információ

Játszótér

Kerékpárbérlés

Kerékpárút

Kerékpártároló

Kiállítás

Lovaglás

Szafaritúra

Szekértúra

Magasles

Parkoló

Legelő állatok

SZÉP kártya

Vendéglátás

Büfé

WC

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság kezelésében lévő
védett területek látogatásával kapcsolatos információk
a HNP Látogatóközpontjában kérhetők:
4071 Hortobágy, Petőfi tér 9.
Telefon: +36 52 589-000
E-mail: info@hnp.hu
Honlap: www.hnp/turizmus
www.facebook.com/HortobagyiNemzetiParkIgazgatosag

Felelős kiadó: Medgyesi Gergely Árpád
a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság igazgatója
Szöveg: Lisztes László
Fotók: Dr. Kovács Gábor (†), Lisztes László, Szilágyi Attila, HNPI archívum
Térkép: Paulus Térképszerkesztő Iroda
©2025

